

זאת הקנים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

גליון מס': 380 פרשת: דברים שבת קודש ח' מנחם אב תשפ"א (17 ביולי 2021 למנינים)

כניסה	19:28	20:29	21:00
תל-אביב			
ירושלים	19:11*	20:26	21:03
חיפה	19:19	20:30	21:01
באר שבע	19:26	20:26	20:58

*לנוהגים 40 דק' 18:51

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

המשא המרכזי

מורנו הרב חיים רבי שליט"א

הקברות? כדי לומר לפני ה' יתברך הרי אנו חשובין לפניך כמתים". והוא להלכה בשולחן ערוך (סוף סימן תקענ"ו), "יוצאים כל העם לבית הקברות ובוכים ומתחננים שם, כלומר: הרי אתם מתים כאלו, אם לא תשובו מדרךכם" ע"ש.

וכן, האבות הקדושים אברהם, יצחק ויעקב, מתפללים כל יום על ידי ההכנה של אליעזר עבד אברהם על הישועה מהגלות של כלל ישראל (עיין ב"מ פה"ג, ויום יום הם עושים כן).

ומחשבה כזאת של כאילו אני מת נותן כח שאין חשק ורצון לדבר ולבלבל ולשרוף את הזמן, ומשקיעים את כל היום בתשעה באב עם התענית בתפילות לה' יתברך. ועיין בפירושו רש"י (וכתובת ב) אי אפשר לבער לגרש את אשתו לאחר שמת, כי אין המתים מבקשים. ע"ש. וכן, אין המתים נותנים מתנות, אלא ירושה זה דין תורה (עיין ב"ב קט"ו). וכך אמר היעב"ץ (במגלה תמונה טז), בלי תורה אני מת. ע"ש. וזה עבודה גדולה בתענית תשעה באב לחשוב כן ולתפוס העיקר ולהתפלל מעומק הלב עם תיקון העוונות שבעוונותינו הרבים בגללם נרחב בית המקדש ואוי לנו ביום הדין.

והרמב"ם (י"ג פקק מהלכות יסודי התורה) כותב: "כל בית ישראל מצווין על קידוש השם הגדול הזה, שנאמר 'ונקדשתי בתוך בני ישראל' (ויקרא כג, ט"ו). ומי שנהרג ולא עבר הרי זה קידש את השם ברבים, והרי זה כמניעת יוסף הצדיק עצמו מאשת רבו" ע"ש. והיום יום תשעה באב הרי זה יום של חילול השם שעדיין שכונת בגלותא וחסר כבוד שמים (ומפסק כן במלכות חיים סימן תקפ"ג), והתופס את העיקר ומרגיש עצמו כאילו מת ממש, ובוזה מוסיף ועולה באהבת ישראל ומתקן עוון שנאת חינם ומוסיף בקדושה ובצניעות ומתקן את הפריצות וחילול השם, הרי זה מקרב את הגאולה באמת, ואשרי חלקו.

ובגמרא (בבב"ב ט"ז): כתוב: "אמר רבי שמעון בן לקיש לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, אם נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה... אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה". וביאר המהרש"א, יזכור שיצר הרע רוצה להורגו.

ויש פירוש נוסף כפשוטו, יזכור שימות ויהיה בקבר ומודעות ברחובות, פלוני מת" וכולם בוכים, ממש ככה להמחיש את טכס הלוויה שלו (עיין בינה לעיתים דרוש נח). וכידוע, שרבינו החפץ חיים כשהיה מתבודד ועוסק במוסר, היה מספיד את עצמו שהוא ממש מת ועושים לויה וכו' (עיין סל"ג לכ"ד וי"ד). וגם בנתינת צדקה לכוון מטבע ראשון להקמת שכונתא מעפרא ומטבע נוסף כפי בקשותיו.

וזה עיצומו של יום תשעה באב להרגיש אני מת ממש, וזה לא פותח פה לשטן חס ושלום. וזה מכוון להקמת שכונתא מעפרא ומשמח את ה' יתברך (עיין מסילת יצרים סוף פקק י"ט). והלוואי שנוכה לכך, ויהפך לששון ושמחה, אמן ואמן.

עבודת השם ביום תשעה באב

וזה בעצם הנבואה של הנביא ירמיה (מכ"ה פקק ט"ז), לאחר שמסופר שם כל הצרות והימים הקשים והיסורים הנוראים שסבלו כולם, והנביא מפרט ואומר נשים, בתולות, שרים, זקנים, בחורים, גערים, צרות רבות של יתומים ואלמנות, ועם כל זה מסיים הנביא "על זה יהיה דוה לבנו וכו' על הר ציון ששמים וכו'" (מכ"ה ה' ח-ט), עיקר הצער והכאב והקושי זה על רוחניות, על כבוד שמים ועל בית המקדש.

וזה בעצם דברי הזוהר הקדוש המפורסמים להקמת שכונתא מעפרא ולעילוי שכונת עוזנו (וכספי הבית ח"א מאמר ט פט"ו מאמר ב'ה). והחושב באמת על כבוד שמים יוכל להגיע להשגות גדולות באהבת ישראל וכן "בקדושים תהיו", ובוודאי מזרו בזה את הגאולה.

וכן תיקון גדול לצניעות הנשים "וקדושים תהיו" (ויקרא י"ט, ט) לגברים שמעורר אותנו ישעיה הנביא (פקק ג).

וכל זה ידוע ופשוט, השאלה היא כיצד ביום התענית עצמו בתשעה באב יש לעשות מעשה מיוחד, כדי שנקבל כח לפתור כל הבעיות וגם נקבל כח לקיים וליישב את דברי רבי יוחנן שאמר (ב"מ ט"ז) "לא חרבה ירושלים אלא שהעמידו דיניהם על דין תורה ולא עבדו לפני משורת הדין"?

ונראה לבאר, שעבודת ה' ביום תשעה באב היא, להגיע לדרגה גבוהה של מסירות נפש על קידוש ה', והיינו לא מספיק שמסכים ומוכן ורוצה ומתגעגע למסור נפשו על קידוש ה', אלא צריך להרגיש כן בפועל ובמציאות.

דהיינו, להרגיש כאילו הוא מת! ממש ככה. כאילו הוא מת ושוכב בקבר ואין תאוות ואין רצונות ואין קפידות ואין עבירות ואין על ידו חילול השם חס ושלום ואין לו קושי כלל, להגיע להשגות גדולות באהבת ישראל, ללמד סניגוריא, להיות מהנעלבים, להקרא "יהודי עלוב", להיות כשיירים, להשיב טובה תחת רעה ועוד בשמחה, וזה מקיים רצון ה' יתברך בשלמות ודרגות גבוהות.

וכן, במצוות "קדושים תהיו", כאשר מרגיש שהוא מת בקבר ממש ככה, אז אין לו יצר הסקרנות וזוכה לקדושה ושמירת ענינים להפליא. וגם הנשים זוכות לצניעות בהשגות גדולות, כי אין יצר הרע להרגיש מכובדות על ידי בגד פלוני וגזירה אלמונית וימודע' רחובית וכיוצא בזה.

וכמו שאמר רבינו החפץ חיים (על התורה פסקת חוקת) האדם צריך לחשוב שהוא מת. ע"ש. וכאשר כל השנה מכוונים למות על קידוש ה', ביום תשעה באב עולים דרגה להרגיש ממש שהוא מת! ויוכל בזה לקיים כל המצוות שבגללם נחרב בית המקדש, ובוזה מקדש שם שמים בהשגות גדולות ואשריו.

וזה מפורש בגמרא (תענית טז). כשיש צרות ישראל מצווה ללכת לבית הקברות, "ולמה יוצאין לבית

השבת "שבת חזון" היא סיום השבוע השלישי של ימי בין המצרים, והם הנקראים בקריאת ההפטרות "תלתא דפורענותא" (מגילה כ"ג). וביארנו בעלונים הקודמים את עבודת בין המצרים, שזה דורש מאיתנו מסירות נפש על קידוש השם, וכן להתפלל במסירות נפש על כבוד שמים, על ביאת המשיח ובית המקדש ותחיית המתים בבחינת "ולשכנו תדרשו ובאתי שמה" (דברים י"ג, ט).

ועדיין צריך לימוד כיצד ניתן להתחזק ומהי עבודת ה' יתברך הדרושה ביום תשעה באב עצמו, ומהו היסוד של היום הגדול הזה, כדי שנקבל כח להשקיע באמת בתפילה ובתיקון העוונות המיוחדים לחורבן בית המקדש, שלא נהיה בבחינת עושים הטפל ועוזבים היקר (מסעי"ב תקנת ס"ק א).

זה ידוע שהיסוד הגדול שצריך להתחזק בו בתשעה באב, הוא תיקון גדול לשנאת חינם וחיוזק לאהבת ישראל, שזה בעצם הפטרת שחרית של תשעה באב שקוראים בספר ירמיה הנביא (פקק ח) שהנביא מוכיח אותם "איש מרעהו השמרו ועל כל אה אל תבטחו כי כל אה עקוב יעקב וכל רע רכיל יהלך: ואיש ברעהו יהתלו ואמת לא ידברו למדו לשונם דבר שקר העוה נלאו: חץ שחוט לשונם מרמה דבר, בפיו שלום את רעהו ידבר ויקרבו ישים ארבו".

ונפרט כמה דוגמאות מעשיות:

מצוות עשה מהתורה "והלכת בדרךיו" (דברים כ"ה, ט), ללכת ברכי ה' יתברך הישרים והתמימים, לקיים ממש את י"ג מדות רחמים. בבחינת הוי דומה לו, מה הוא חנון ורחום, אף אתה כן (שבת קל"ג): וה' יתברך מלך עלוב (הגמ"ק בתומל דפו"ט), כך צריך להיות מהנעלבים. וכן, הנביא מיכה "מי אל פמוך וכו' לשאריה נתלתו" (מיכה ז, י"ח). למי שממשיך עצמו כשיירים (כ"ה ט"ז), וזה עבודה גדולה ממש, וזה לא חסידות והידורים, זה דין תורה ממש. נורא ואיום. וכן רבינו הרמח"ל בספר הקדוש "מסילת ישרים" (פקק י"ט) מבאר: שהחסידות האמתית היא לעשות סניגוריא על כלל ישראל גם כשאין כלל כח זכות, והמעשה רע גמור, ועם כל זה לסגור עליו מהיסוד שהוא לא מבין ולא יודע. וביאר שם בספר הנפלא "לכבבי משכן אבנה" שזה מסירות נפש על כלל ישראל להגיע לדרגה של אין, כלומר אני כלום ואז אוהבים את כלל ישראל יותר מעצמם. ע"ש.

ורבינו בעל כף החיים (סימן קט"ו ס"ק) מאריך בזה שמצווה להתפלל על הרשעים שיזכו לתשובה ולא יכנסו לגהינם, ע"ש. וזה חובה על כולנו. והדואג וחושש ומצפה תמיד להרבות כבוד שמים, אז בוודאי שיכוון כן באמירת "והחזירנו בתשובה שלימה לפניך", ופשוט שיכוון כן על כאלה שדעותיהם והשקפותיהם שונות, וכן על האנשים שלא מתייחסים אליו בכבוד, כי העיקר אצלנו כבוד שמים וזה העבודה בתשעה באב.

בית המקדש עולה בלהבות, עכשיו!

התשובה על כך ברורה ומאירה, וחובה להבין אותה בטרם פרוס עלינו היום הקשה הזה - 'המועד תשעה באב'.

מורי ורבותי!

כאשר אדם לא מצליח לשבת ולבכות על האובדן, הסיכוי שיצליח להתגבר על הסיבה שגרמה לאותו אובדן אפסי לחלוטין. כי כל עוד שלא הבנת את הנוק האיום והגורא שקרה לך, למשפחתך ולעמך ברגע שחרב בית המקדש, הסיכוי שתצליח לבנות, במעשיך, מחדש את אותו בית מקדש נתון לחסדי הגורל או המזל - בלשון העם. אין אפשרות להתחרט ולפתוח דף חדש לפני שמבינים באמת על מה יש לפתוח את אותו דף ומה הפסדנו בגין הדף הישן אותו חווינו יחד.

בספר משנה שכיר (מועדים, בין המצרים ל"ה עמוד) על דברי חז"ל הקדושים "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה" (תענית ל"ב ע"ב), מביא בשם חמיו זקנו (ככל הנראה סנה של רעיייתו הרבינית ז"ל) את דברי הילקוט שמעוני (איכה רמז תתמ"ג), וזה לשון הילקוט שמעוני: "עתיד הקדוש ברוך הוא להפוך תשעה באב לששון ולשמחה ולמועדים טובים". ועל כך מקשה הרב, מהו לשון "מועדים טובים", כי הרי לכאורה היה אמור להיות יום טוב אחד בתמורה ליום האבל הלאומי תשעה באב, מהו, אם כן, "מועדים טובים"?

ועל כך מסביר הוא בצחות לשונו כדלהלן: לא כל אחד מתאבל על בית המקדש באותה מידה. ישנם הנופלים לארץ וקוראים את הקניות בדמעות על לחיים, וישנם הקוראים זאת כחלק מפזמון לאומי, יש אחרים שאפילו מצליחים ליהנות מאותה מנגינה. כל אחד מתאבל לפי רמתו הרוחנית והגשמית. ככל שזוכה אדם להתאבל יותר על בית המקדש, כך זוכה יותר לשמוח בשמחתו.

ולכן, תשעה באב לא יהפך ליום אחד של שמחה, אלא לימים רבים של שמחה. כל אחד יקבל את 'חג תשעה באב' בבוא משיח צדקנו ובניין בית קודשנו ותפארתנו לפי הרמה שבה הוא התאבל כאשר חש בחסרונו של בית המקדש. ככל שתצליח ותבין יותר עד כמה יש להתאבל, כך תזכה לשמחה ולתענוג גדולים יותר בבוא יותר, כאשר תזכה לראות בבניין בית המקדש.

כל אחד מאיתנו אמור לראות את עצמו עומד מול בית המקדש החרב, לפשפש במעשיו, ולהבין אלו מתוכם גרמו היום לחורבנו של בית המקדש. רק כאשר נבין אלו מתוך מעשינו גרמו לכך, ורק כאשר נראה את בית המקדש בעיני רוחנו עולה בלהבות, יש סיכוי טוב שזוכה באמת להתאבל על חורבנו, וכך נזכה בעזרת ה' גם לזכות ולראות בבניינו ולשמוח את תכלית השמחה האפשרית. כל אחד מאיתנו, לאחר שהבין זאת, אוסף סביבו את ילדיו - הן בתשעה באב, והן בימים שלפני - ומסביר להם על מעשינו המקולקלים אשר גרמו לכך, מסביר להם מה זו אהבת חינוך אמיתית, מסביר להם אלו חיים היו נכונים לנו לו היה בית המקדש קיים. ויחד מתאבלים על בית המקדש מעמקי לבנו, וזוכים בקרוב במהרה בימינו לחג המושלם והיפה ביותר - 'חג תשעה באב', שבו נזכה לשמחת עולם ושמחת אמת.

יזכנו הקדוש ברוך הוא לכך, ו'יבא לצי'ון גואל' (ישעיהו נט, כ) במהרה בימינו, אמן.

ברוכים תהיו!

אם היית עומד למרגלות בניין בית המקדש, מתפעל מהודו והדרו הגשמיים, והרבה מעבר לכך - מהעוצמות הרוחניות שחופפו ואוכלסו בבניין אדיר מימדים זה. היית נושם לקרבך את ריחות הקרבנות מעורבים בבשמי הקטורת, מתרגש מעצם הזכות לעמוד ולהסתכל על מקום קדוש זה. והנה לפתע פתאום, לנגד עיניך המשתאות, היית רואה את הבניין כולו עולה בלהבות.

מהיום, כך אתה מבין, אין לך למי לפנות בעת צרה, אין לך בפני מי להתחטא על עוונותיך. והחמור ביותר - אין לך את האנשים הגדולים המקושרים שמיימה, המעניקים לך יום ויום ושעה שעה את ההכוונה לדרך אשר בה תלך ולמעשה אשר יעשה עם ישראל כולו. אתה מבין שממחר מתחילים חיים חדשים, חיים שבקושי אפשר לקרוא להם כך בשמם הנוכחי, חיים ללא מורה דרך ומנווט בגלוי, חיים ללא ידיעה על יום המחר.

ברור שבאותה שעה היית קורע את בגדיך, יושב על הקרקע ומזיל דמעות כמים. לא היה משהו שיכל לנחם אותך. היית מבין אז שהדבר היחיד שיכול להרים אותך מעל גבי הקרקע, הוא אותה התרגשות והתלהבות בה תזכה לראות את בניין בית המקדש השלישי יורד בוער באש מן השמים, "כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה".

שים לב טוב, פקח את העיניים, הסתכל ימינה ושמאלה ותבין שזה מה שקורה גם בשעות אלו בדיוק. "כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו" (יוטלמי יומא פ"א ה"ט). לאמור, גם אילו בימים אלו היה בית המקדש בנוי לתפארת, "בזכות" מעשינו והתנהגותנו, הוא היה נשרף ונחרב כליל.

"כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו".

בטרם אנו מחליפים את נעלי העור בנעלי בד, בטרם אנו מתחילים את הצום בן העשרים ושש שעות כמעט, בטרם אנחנו מתחילים את היום בו לא נושיט אפילו אצבע במים. עלינו לשוב ולהבין, בית המקדש לא נחרב אז לפני רבבות רבות של שנים וכיום אנו מתאבלים על אותו בית מקדש. בית המקדש נחרב יום ויום ושעה שעה עד לרגעים אלו ממש, כי אילו לא היינו ראויים שייחרב בית המקדש בימינו, הרי שהיה הוא כיום בנוי כלול בתפארתו.

שוב, "כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו". רק אם נראה את עצמנו עומדים למרגלות בית המקדש ורואים בחורבנו, נוכל באמת להתאבל על מה שהיה ואיננו, על מה שיכול היה היום להיות ובעוונותינו הרבים איננו.

הרי כולנו מבינים שחורבן בית המקדש קרה אך ורק מחמת העבירות שעבר עם ישראל. שלושת העבירות החמורות הן אלו שהחריבו את בית המקדש הראשון, ושנאת חינוך היא זו שהחריבה את בית המקדש השני (יומא ט' ע"ב). ככל שזוכה להתחזק ולהתגבר על הניסיונות העומדים בפנינו, ככל שזוכה לאהוב זה את זה 'אהבת חינוך', אהבה ללא סיבה, אהבה ללא תמורה, נזכה להחזיר אלינו את בית המקדש. כל עוד וזה לא קרה, עלינו לשבת על הרצפה ולבכות.

ולמה לשבת על הרצפה ולבכות, מדוע שלא נחליט מהיום שאנו מתחזקים באהבת חינוך, מתחזקים בחסד, מתחזקים בקיומם של שלושת המצוות הקדושות והחמורות ביותר בתורה? ובד בבד נתעלם ונשכח מאותו חורבן. למה להתאבל?

ומסתמא הוא גם לא יספר את האמת לאשה שהוא נפגש איתה כעת, וזה עוון חמור מאד מכל הצדדים. ובמקום זה כדאי לעזור לו בשלום בית, ובוזה מצילים את שניהם מעבירות.

להתחתן עם אחיינית

שאלה: האם יש בעיה הלכתית או רפואית לבני דודים או דוד ואחיינית להנשא?

תשובה: אין בזה בעיה הלכתית. ואדרבא, מצוה להתחתן עם דוד שהיא בת אחיו או בת אחותו. וכמובן שעם דודה אסור להתחתן.

למעשה, יש לעשות גם בדיקות רפואיות, כדי לגלות שאין בעיות מחמת קורבה משפחתית. וגם לקבל ברכה מגדולי ישראל שליט"א, וזה מצוין (ועי' הלי"ע ח"ו עמ' ככג).

בין הזמנים נועד לצבור כוחות לקראת הזמן הבא

שאלה: האם בבין הזמנים יש בעיה של ביטול תורה?

תשובה: בין הזמנים נוסד על ידי גדולי ישראל וראשי הישיבות זיע"א. וזמן זה הוא קודש לאברכים היקרים שלנו ולבחורי הישיבות, כדי לתת להם הפסקה ומנוחה, וצבירת כוחות לזמן הבא, בעזרת ה' יתברך.

וידוע מהגר"א והתפארת ישראל על המשנה באבות, שהתורה נקנית במיעוט שיחה, שזה חיובי מידי פעם להרגע, לפטפט מעט ולקבל כוחות, בבחינת "פיטיטא דאורייתא טבין" (עי' ירושלמי סוף ברכות). אלא שבשלחן ערוך (סי' רל"א) מפורש שיש לכיין לשם שמים, ע"ש.

ומכל מקום בודאי שצריך להזהר שלא לבטל את הזמן כשאין צורך בכך, ולאחר המנוחה או הטיול או המשחקים, יש לחזור ללימוד התורה בהתמדה עצומה. וזאת כדי שלא נהיה חס ושלום כמו אותו תנא שנמשך אחר היין והרחיצה, ושכח את תלמודו (עי' שבת קמ"ז). ורבינו הסתייפלר זיע"א העיד על עצמו, שהוציא את הספר "שיעורי של תורה", בזכות הלימוד של בין הזמנים.

ברוך ה', ישיבות וכוללים רבים עושים לימוד מיוחד לבין הזמנים עם מלגות טובות. וגם ב"עטרת חכמים" לומדים בהתמדה בבין הזמנים, וכולנו מוזמנים. ועצה טובה להורים הי"ו, להבטיח לילדים מתנה טובה בזכות ההתמדה בבין הזמנים, ובעזרת ה' יתברך לא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד.

תשובה: אם יברך ברכת המזון ממש, ואחר כך שוב יסעד סעודה מפסקת ניחא, אולם כשהסעודות צפופות וצמודות, הרי זה כעין הערמה, ואסור. וזאת משום שאין דרך לאכול כך תמיד, ועיקר התענית היא על הסעודה הראשונה, והוי בכלל נבל וכו'. ובפרט שזה גם לא מתאים לעשות כן בערב תשעה באב, ופשוט.

והנהגה נכונה, לאכול את הסעודה העיקרית כרצונו הטוב לפני חצות היום, ואחר כך יסעד את הסעודה המפסקת בכובד ראש על פי ההלכה בשלימות (ועי' משנ"ב סי' תקנ"ב ס"ק כב, וא"ש מלליה ט"ז).

שינה בבית ששוהה בו עובדת זרה

שאלה: מה עושים כאשר בבית נמצאת אמא מבוגרת החולה במצב קשה, וילדיה רוצים להביא לה עובדת זרה שתטפל בה בקביעות, אולם בבית ישנם כמה בנים צעירים שעדיין אינם נשואים, ויש בזה בעיה גדולה של צניעות?

תשובה: זו שאלה קשה, שהרי לישון באותו בית שנמצאת בו גויה עובדת זרה, יש בזה סכנה רוחנית גדולה לבנים השוהים שם, והתוצאות מסוכנות ברוחניות, רחמנא ליצילן.

ולכן, חובה קדושה לשלוח את הבנים לישיבות קדושות, כדי יעסקו בתורה עד החתונה (בניצבת "עטרת חכמים" מוכנים לקבל אותם), ולא ישוהו בבית כל זמן שהגויה נמצאת שם. וכשלא ניתן לעשות כן, אז יש לשלוח את האמא למושב זקנים, ולא להשאירה בבית, בעוד שכל הבית הרוחני שלהם בסכנה גדולה. ועיין במשנה (זבים פ"ב מ"ג), שהרואה אשה, עלול להכשל בזיבה גם בלי להרהר עליה, ע"ש.

ומכאן לגויה המטפלת בבית באשה זקנה וכדומה, יש להזהר מאד שתתנהג בכובד ראש ובצניעות, ולבקש ממנה לבוא בלבוש צנוע בשלימות וכלי פשרות כלל ועיקר. וכן יעשו שאלת חכם, כדי שיהיה יותר ברור, מבואר ומסודר, כיצד לקיים כיבוד הורים, וכבוד ה' יתברך.

חלוקת חוברות של שידוכים לנשואים

שאלה: קיבלתי חוברות של שידוכים כדי לחלקם לאחרים ולנסות לעזור להם בעניין זה. ופנה אלי אדם שהוא פרוד מאשתו, וביקש ממני חוברת זו כדי לחפש שידוך. והתעוררתי לשאול, האם מותר לתת חוברת של שידוכים לאדם שעדיין הוא נשוי?

תשובה: דבר זה הוא חמור מאד, וזה פתח לעבירות אם עוזרים לו למצוא שידוך.

עבודת שיפוצים בשבוע שחל בו תשעה באב

שאלה: מי שהציעו לו עבודה לשפץ דירה בשבוע שחל בו תשעה באב, ואם הוא לא יקח את העבודה הזו, יעבירו אותה לאדם אחר, האם הוא יכול לקחת את העבודה הזו, או שעדיף להמנע מכך? יש לציין שמצב הפרנסה של אדם זה הוא אינו כל כך טוב.

תשובה: מותר לכתחילה, משום שאחרי הכל זה הפסד. ואין זה חופת חתן וכלה, ולכן אין להחמיר (ועי' חז"ע ארבע תעניות עמ' קס"ט).

הכל בכובד ראש!

שאלה: אשתי מעוברת והיא לא תצום בתשעה באב דחוי, כפסקו של מרן הראשון לציון הרב יצחק יוסף שליט"א. השאלה היא, האם מותר לה לעבוד במקום הפסד? יש לציין שזה הפסד כפול כי כל יום עבודה קובע את דמי הלידה? **תשובה:** יכולה לעבוד כרגיל. ואיך שיהיה, צריך שהכל יהיה בכובד ראש. ויש להשתדל שלא לאכול ולשתות בפני אנשים.

צום למעוברת בתשעה באב דחוי

שאלה: רציתי לשאול האם מעוברת בחודש התשיעי להריינה, הנמצאת בשמירת הרייון, צריכה לצום בתשעה באב דחוי?

תשובה: מעוברת פטורה מצום בתשעה באב דחוי. ואם חל תשעה באב במוצאי שבת, עושה הבדלה ואוכלת מיד כפי רצונה כרגיל בלא שיעורים (ועי' חז"ע ארבע תעניות עמ' רע"ג, ויבי"א ח"ה סי' מ).

לימוד פרקי אבות והלכות ביקור חולים בתשעה באב

שאלה: מה הדין ללמוד בתשעה באב פרקי אבות, האם הדין הוא כמו באבל שמותר (עי' ילקו"י, וכן בחז"ע אכלות ח"ב)? והאם ישנם משניות שצריך לדלג, משום שאינם של מוסר? ומה הדין ללמוד בתשעה באב הלכות ביקור חולים?

תשובה: כל מה שצינית מותר. ומה שמחזק ביראת שמים ומביא כובד ראש, הרי זה מצוין.

סעודת מלכים חצי שעה לפני

סעודה מפסקת

שאלה: האם זו הנהגה נכונה שאדם יאכל כל מה שירצה לפני הסעודה המפסקת, ולאחר כמחצית השעה יערוך את הסעודה המפסקת כתיקונה?